

SYLABUS ZAJĘĆ 2025/2026

Informacje ogólne

EMPATIA W ZAWODACH MEDYCZNYCH	
Rodzaj ZAJĘĆ	Obowiązkowy
Wydział PUM	Wydział Farmacji, Biotechnologii Medycznej i Medycyny Laboratoryjnej
Kierunek studiów	Analityka medyczna
Specjalność	-
Poziom studiów	jednolite magisterskie
Forma studiów	stacjonarne
Rok studiów /semestr studiów	Rok I, semestr I
Liczba przypisanych punktów ECTS	1
Formy prowadzenia zajęć (liczba godzin)	Ogółem 20 godzin: Wykłady – 10 godzin, Seminaria – 10 godzin
Sposoby weryfikacji i oceny efektów uczenia się *	☒ zaliczenie na ocenę: ☐ opisowe ☐ testowe ☐ praktyczne ☒ ustne ☐ zaliczenie bez oceny ☐ egzamin końcowy: ☐ opisowy ☐ testowy ☐ praktyczny ☐ ustny
Kierownik jednostki	dr hab. n. med. Aleksandra Kładna e-mail: zhmel@pum.edu.pl tel. 91 480 08 21
Adiunkt dydaktyczny lub osoba odpowiedzialna za przedmiot	dr hab. n. med. Aleksandra Kładna e-mail: zhmel@pum.edu.pl tel. 091 48 00 821
Nazwa i dane kontaktowe jednostki	Zakład Historii Medycyny i Etyki Lekarskiej e-mail: zhmel@pum.edu.pl, tel. 091 48 00 821 ul. Rybacka 1, Szczecin Sekretariat III piętro, p. 303b
Strona internetowa jednostki	https://www.pum.edu.pl/studenci/informacje_z_jednostek/wfbmiml/zaklad_historii_medycyny_i_etyki_lekarskiej/

* zaznaczyć odpowiednio, zmieniając ☐ na ☒

Język prowadzenia zajęć	polski
-------------------------	--------

Informacje szczegółowe

Cele zajęć		Przygotowanie studenta do: 1) Poznanie starożytnych relacji lekarz-pacjent i ich nowożytne kontynuacje 2) Poznanie ogólnych zasad porozumiewania się międzyludzkiego, poznanie mechanizmów warunkujących ludzkie zachowania 3) Poznanie społeczne, samowiedza, atrakcyjność interpersonalna, postawy i ich zmiana, wpływ społeczny, relacje wewnątrz- i międzygrupowe. Dynamika grupy, altruizm, agresja, konflikty, dyskryminacja, niesprawiedliwość społeczna. 4) Rozwinięcie wrażliwości wobec drugiego człowieka, teoretyczne aspekty empatii 5) Rozpoznawanie trudności w komunikowaniu się na gruncie medycyny w relacji lekarz- pacjent 6) Rozwinięcie wrażliwości wobec drugiego człowieka 7) Empatyczna komunikacja z osobami niesłyszącymi, starszymi, osamotnionymi
Wymagania wstępne w zakresie	Wiedzy	Brak
	Umiejętności	brak
	Kompetencji społecznych	Szacunek, odpowiedzialność za podjęte zadania, umiejętność pracy w grupie

EFEKTY UCZENIA SIĘ			
lp. efektu uczenia się	Student, który zaliczył ZAJĘCIA wie/umie/potrafi:	SYMBOL (odniesienie do) efektów uczenia się dla kierunku	Sposób weryfikacji efektów uczenia się*
W01	zna i rozumie fizyczne, biologiczne i psychologiczne uwarunkowania stanu zdrowia oraz metody oceny stanu zdrowia jednostki i populacji;	C.W6.	O, PS, PM, W
W02	zna i rozumie zależności pomiędzy stylem życia a zdrowiem i chorobą oraz społeczne uwarunkowania i ograniczenia wynikające z choroby;	C.W7.	O, PS, PM, W
W03	zna i rozumie rolę stresu w etiopatogenezie i przebiegu chorób oraz sposoby radzenia sobie ze stresowym;	C.W8.	O, PS, PM, W
W04	zna i rozumie psychologiczne i socjologiczne uwarunkowania funkcjonowania jednostki w społeczeństwie;	C.W9.	O, PS, PM, W
U01	potrafi wpływać na kształtowanie właściwych postaw oraz działań pomocowych i zaradczych, a także stosować metody kierowania zespołem i motywować innych do osiągnięcia celu;	C.U6.	O, PS, PM, W
U02	potrafi motywować innych do zachowań prozdrowotnych;	C.U7.	O, PS, PM, W

U03	potrafi rozpoznawać własne ograniczenia, dokonywać samooceny deficytów i potrzeb rozwojowych oraz planować aktywność edukacyjną;	C.U11.	O, PS, PM, W
U04	potrafi analizować piśmiennictwo medyczne, w tym w języku obcym, oraz wyciągać wnioski w oparciu o dostępną literaturę;	C.U12.	O, PS, PM, W, K ustne
K01	jest gotów do wdrażania zasad koleżeństwa zawodowego i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym;	K.3	O
K02	jest gotów do identyfikacji i rozstrzygania dylematów związanych z wykonywaniem zawodu diagnosty laboratoryjnego w oparciu o zasady etyczne oraz formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej;	K.4	O
K03	jest gotów do przestrzegania tajemnicy zawodowej i praw pacjenta;	K.5	O
K04	jest gotów do korzystania z obiektywnych źródeł informacji;	K.6	O
K05	jest gotów do formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji;	K.7	O

Tabela efektów UCZENIA SIĘ w odniesieniu do formy zajęć

Ip. efektu uczenia się	Efekty uczenia się	Forma zajęć						
		Wykład	Seminarium	Ćwiczenia	Ćwiczenia kliniczne	Symulacje	E-learning	Inne formy
W01	C.W6.	X	X					
W02	C.W7.	X	X					
W03	C.W8.	X	X					
W04	C.W9.	X	X					
U01	C.U6.		X					
U02	C.U7.		X					
U03	C.U11.		X					
U04	C.U12.		X					
K01	K.3		X					
K02	K.4	X	X					
K03	K.5		X					
K04	K.6	X	X					
K05	K.7	X	X					

TABELA TREŚCI PROGRAMOWYCH

Ip. treści programowej	Treści programowe	Liczba godzin	Odniesienie do efektów uczenia się do ZAJĘĆ
Semestr letni			
Wykłady – 10 godzin			

TK01	Starogreckie relacje lekarz-pacjent i jej nowożytnie kontynuacje.	2	W01, W02, W03, W04, K02, K04, K05
TK02	Komunikacja interpersonalna i zasady porozumiewania się międzyludzkiego.	2	W01, W02, W03, W04 K02, K04, K05
TK03	Rozwijanie wrażliwości wobec drugiego człowieka, empatia poznawcza i emocjonalna. Samoregulacja.	2	W01, W02, W03, W04, K02, K04, K05
TK04	Empatyczne i prawne aspekty komunikowania się w medycynie. Werbalne i niewerbalne formy komunikacji.	2	W01, W02., W03, W04 K02, K04, K05
TK05	Rozwijanie wrażliwości studentów wobec drugiego człowieka metodą praktyczną	2	W01, W02, W03, W04 K02, K04, K05
Seminaria – 10 godzin			
TK06	Wpływ sztuki na rozwój empatii (film)	2	W01, W02, W03, W04, U01, U02, U03, U04, K01, K02, K03, K04, K05
TK07	Zasady przekazywania niepomysłnych informacji pacjentowi dorosłemu, adolescentowi, dziecku.	2	W01, W02, W03, W04, U01, U02, U03, U04, K01, K02, K03, K04, K05
TK08	Empatyczna komunikacja studentów z osobami niesłyszącymi (warsztaty praktyczne w Siedzibie Stowarzyszenia Polskiego Związku Głuchych)	1	W01, W02, W03, W04, U01, U02, U03, U04, K01, K02, K03, K04, K05
TK09	Empatyczna komunikacja studentów z osobami niesłyszącymi (warsztaty praktyczne w Siedzibie Stowarzyszenia Polskiego Związku Głuchych)	1	W01, W02, W03, W04, U01, U02. U03, U04, K01, K02, K03, K04, K05
TK10	Empatyczna komunikacja studentów z osobami starszymi i osamotnionymi (warsztaty praktyczne w domu seniora)	1	W01, W02., W03, W04, U01, U02, U03, U04, K01, K02, K03, K04, K05
TK11	Empatyczna komunikacja studentów z osobami starszymi i osamotnionymi (warsztaty praktyczne w domu seniora)	1	W01, W02, W03, W04, U01, U02, U03, U04, K01, K02, K03, K04, K05
TK12	Techniki sugestywne jako pomoc. Różne trudne sytuacje (techniki wykorzystania doświadczenia, osobowości i trudnych sytuacji jako rozwoju)	2	W01, W02, W03, W04, U01, U02, U03, U04, K01, K02, K03, K04, K05

Zalecana literatura:

Literatura podstawowa

1. **Ziółkowska-Rudnowicz E., Kładna A.**, Empatia jako jedna z ważnych umiejętności klinicznych. W: A. Kładna (red.), Pielęgniarstwo. Desmurgia. Stany zagrożenia życia, Wydawnictwo Pomorskiej Akademii Medycznej, Szczecin 2007, s. 9–21.
2. **Ziółkowska- Rudnowicz, E., Kładna, A.**, Emphaty as an imort ant clinical sill. W: A. Kładna (red.). Nursing. Desmurgy. Published by The Pomeranian Medical University of Szczecin, 2008, s. 9-20
3. **Barański J., Pawłowski T.** (red.), Komunikowanie się lekarza z pacjentem i jego rodziną, Wydawnictwo MedPharm, Wrocław 2015
4. **Wilczek-Rużycka E.**, Empatia i jej rozwój u osób pomagających, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, wyd. I, Kraków 2002. (Pozycja klasyczna, brak wznowień z nowszą datą).

Literatura uzupełniająca
1. Strelau J., Doliński D. (red.), Psychologia akademicka. Podręcznik. Tom 2, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Sopot 2024.
2. Davis M. H. , Empatia o umiejętność współodczuwania, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk 2001

Nakład pracy studenta	
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]
	W ocenie (opinii) nauczyciela
Godziny kontaktowe z nauczycielem	20
Przygotowanie do ćwiczeń/seminarium	5
Czytanie wskazanej literatury	3
Napisanie raportu z laboratorium/ćwiczeń/przygotowanie projektu/referatu itp.	
Przygotowanie do kolokwium/kartkówki	2
Przygotowanie do egzaminu	
Inne	
Sumaryczne obciążenie pracy studenta	30
Punkty ECTS	1
Uwagi	

*Przykładowe sposoby weryfikacji efektów uczenia się:

EP – egzamin pisemny

EU – egzamin ustny

ET – egzamin testowy

EPR – egzamin praktyczny

K – kolokwium

R – referat

S – sprawdzenie umiejętności praktycznych

RZĆ – raport z ćwiczeń z dyskusją wyników

O – ocena aktywności i postawy studenta

SL – sprawozdanie laboratoryjne

SP – studium przypadku

PS – ocena umiejętności pracy samodzielnej

W – kartkówka przed rozpoczęciem zajęć

PM – prezentacja multimedialna

i inne